

Manner-Suomen kuntien kirjaamot

Valtiovarainministeriön kysely kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista tilinpäätösvuodelta 2022

Hyvä kunnan päättäjä

Tilastokeskus kerää valtiovarainministeriön toimeksiannosta kuntien ja hyvinvointialueiden ennakkollisten rahoituslaskelmien laskentaa varten arviotietoa kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista tilinpäätösvuodelta 2022.

Miksi kysely tehdään?

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen yhteydessä kunnilta siirtyy hyvinvointialueiden rahoitukseen tuloja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia vastaavasti. Siirto tehdään vuosien 2021 ja 2022 kuntakohtaisten lopullisten tilinpäätösten kustannustietojen perusteella. Kyselyssä kerättävä tilinpäätösarvotieto mahdollistaa kuntien ja hyvinvointialueiden ennakkollisten rahoituslaskelmien valmistelun ja julkaisun keväällä 2023.

Keväällä julkaistavien laskelmien perusteella voidaan ennakoida vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla tehtävän jälkikäteistarkistuksen vaikutusta kuntien valtionosuuksiin vuodesta 2024 alkaen. Kyselyn tiedoilla arvioidaan myös kuntien ja hyvinvointialueiden välisen siirtolaskelman tarkistuksen suuruutta. Lisäksi kyselystä saatavan tiedon perusteella arvioidaan hyvinvointialueiden rahoituksen tasoa valtiontalouden kehyksiin ja tarkennetaan julkisen talouden suunnitelmaan arvioita hyvinvointialueiden kokonaisrahoituksen kehittymisestä vuodesta 2024 eteenpäin.

Laadukkaasti ja aikataulussa toimitetut vastaukset tuottavat myös kunnille ja hyvinvointialueille taloussuunnittelua tukevan tietopohjan. Kuntien vuoden 2024 valtionosuudet voidaan arvioida mahdollisimman tarkasti kyselyn tuloksilla jo keväällä. Hyvinvointialueiden rahoitusta korjataan kertaluonteisesti vuoden 2022 talousarvotietojen ja lopullisten tilinpäätöstietojen erotuksen perusteella. Kyselyn tuloksilla muodostettava arvio tämän korjauserän suuruudesta vaikuttaa myös keväällä 2023 tehtäviin hyvinvointialuekohtaisiin lainanottovaltuuspäätöksiin.

Sekä kuntakohtaiset että hyvinvointialuekohtaiset rahoituslaskelmat päivitetään lopullisiksi, kun vuoden 2022 palveluluokko-kohtaiset kustannustiedot on raportoitu ja tarkistettu. Hyvinvointialueiden rahoituspohja vuodelle 2023 on muodostettu vuoden 2022 talousarvotiedoilla ja tätä tietoa tullaan oikaisemaan

kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksen palveluluokkakohtaisella toteumatiedoilla. Tämä takaa sen, että hyvinvointialueiden pysyvä rahoitus vuodesta 2024 eteenpäin perustuu kuntien lopullisiin tietoihin siirtyvistä tuloista ja kustannuksista. Vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella päivitetään sote-uudistuksen vaikutuksia tasaavat elementit kuntien valtionosuuteen. Myös hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymätasaus oikaistaan vuoden 2022 tilinpäätöksen palveluluokkakohtaisella toteumatiedoilla.

Huomioitahan, että tilinpäätösvuoden 2022 palveluluokkakohtainen raportointi (KKTTP) tulee olla toimitettuna Valtiokonttorin raportointipalveluun 31.5.2023.

Mitä kysytään?

Tällä kyselyllä kerätään arviotietoa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokustannuksista vuodelta 2022. Kuntia pyydetään raportoimaan sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimintatulot ja –menot sekä poistot ja arvonalentumiset. Toimintatuloihin ja -menoihin sisällytetään sekä ulkoiset että sisäiset erät (sisäisistä eriä ovat sisäiset ostot ja myynnit, sisäiset vuokrat sekä vyörytykset). Vertailutiedoksi kyselylomakkeelle on tallennettu kuntien tammikuun 2022 kyselyssä ilmoittamat vuoden 2022 talousarviotiedot.

Tiedot raportoidaan seuraavasti:

- Toimialakohtainen (kts. toimialoihin kuuluvat palveluluokat liitteestä) tilinpäätösarvio vuodelta 2022
- Terveys- ja hyvinvoinnin palveluluokalle talousraportoinnissa kirjattavat kuntaan jäävät kustannukset raportoidaan omalla rivillään. HUOM! raportoi myös tilikauden 2021 tieto. Tarkista, että raportoitu summa ei ylitä palveluluokalle 2901 kirjattua nettokustannusta.

Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen tietoihin sisällytetään liitteen 1 mukaisten palveluluokkien nettokustannukset. Kuntien tulee huolehtia, että tulot ja menot kohdennetaan kyselyssä raportoitaville toimialoille vastaavalla tavalla kuin kuntien talousraportointiin liittyvässä palveluluokkaraportoinnissa.

Milloin tulokset julkistetaan?

Kyselyn tulokset julkistetaan maaliskuussa 2023.

Lisätietoja antavat:

Valtiovarainministeriössä nettokustannustietojen (sote ja pelastus) täyttämässä neuvovat

johtava erityisasiantuntija Jussi Lindgren (jussi.lindgren@gov.fi, p. 029 553 0293)

finanssiasiantuntija Roosa Valkama (roosa.valkama@gov.fi, p. 029 553 0560)

Muissa kuin tietosisältöasioihin liittyvissä kysymyksissä voit ottaa yhteyttä Tilastokeskukseen sähköpostitse osoitteeseen talousarviokysely@stat.fi tai puhelimitse yliaktuaari Henna Attilaan, p. 029 551 3378.

Lisätietoa talousarviokyselystä löydät myös tiedonkeruun verkkosivuilta osoitteesta www.tilastokeskus.fi/tup/talousarviokysely.

Kiitämme yhteistyöstä!

Valtiovarainministeriö

Tilastokeskus

Liite 1. Raportoinnissa huomioitavat erityiskysymykset

Lisätietoja rahoituksesta on luettavissa laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021) ja laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021).

Kuntayhtymät ja muu yhteistoiminta hyvinvointialueuudistuksessa

Kuntayhtymien ja muiden yhteistoimintamallien lakkauttamisessa toimitaan perussopimuksen kirjausten mukaisesti. Ali- tai ylijäämän kattamiseen liittyvät erät käsitellään raportoinnissa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti (ks. erityisesti lausunto 113 Kuntayhtymän alijäämän kirjaamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa, lausunto 118 Kuntien ja kuntayhtymien ylijäämä- ja alijäämäerien tulkinnasta, lausunto 127 Kuntayhtymän alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla, lausunto 133 Takautuvasti maksettavien palkkojen kirjanpitokäsittely, lausunto 134 Koronapotilaiden hoitoon osallistuneelle henkilöstölle maksettavan kertaerän kirjaaminen).

Koronaan liittyvät tulot ja menot

Siirtyviin kustannuksiin tulee sisältyä sosiaali- ja terveystoimeen sekä pelastustoimeen koronasta aiheutuneet nettokustannukset. Valtiokonttorin sivuille on koottu erillishojeita koronaan liittyvien kustannusten palvelukohtaiselle kohdentamiselle sekä tulojen kohdentamiseen liittyviä ohjeita (ks. Kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin käsikirja AURA, liite 10).

Koronaan liittyvät avustukset ja valtionosuudet käsitellään kuten muutkin avustukset ja valtionosuudet:

Avustukset tulee kohdistaa toimialoille/palveluluokille (aiheuttamisperiaate ja nettokustannusnäkökulma)

Valtionosuuksia ei kohdenneta palveluluokille.

Palveluluokakohtaiset tiedot

Raportoitava nettokustannustieto tulee muodostaa sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen palveluluokitusta hyödyntäen. Kyselyssä nettokustannuksia ei kuitenkaan raportoida palveluluokatasoisesti vaan toimialatasoisesti.

Raportoitavien tietojen tulee sisältää myös sisäiset erät (mm. vyörytykset ja sisäinen laskutus tukipalveluista) huolimatta siitä miten kunta käsittelee eriä talousarviovalmistelun vaiheessa.

Raportoi erikseen omalla rivillään vuosien 2021 ja 2022 osalta:

Palveluluokalle 2901 (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki) sisältyvät kuntiin jäävät tehtävä ja niiden nettokustannukset. Tietoa käytetään laskelmien oikaisussa kustannusten tarkastuksen yhteydessä vuosina 2022 ja 2023. Riville kirjattavia tietoja ei saa vähentää raportoitavista nettokustannuksista, vaan vähennys tehdään valtiovarainministeriössä

rahoituslaskennan yhteydessä. Varmistakaa, että tässä kohdassa raportoivat tiedot eivät ylitä palveluluokalle 2901 kirjattavaa nettokustannusta KKTPP raportoinnissa myöskään vuoden 2021 osalta.

Raportointiin tulee sisällyttää

Palveluluokitusnumerointi on pääsääntöisesti ryhmitelty toimialoittain (sosiaali- ja terveydenhuollon luokat numerolla 2 alkavassa numerosarjassa ja pelastustoimen luokat numerosarjassa 4800–4804), mutta siirtyviä tehtäviä löytyy myös muilta numerosarjoilta:

- sisällyttä raportoinnin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin myös seuraavat palveluluokat:
  - oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut (luokan numero 3456)
  - kuntouttava työtoiminta (luokan numero 5554)
- sisällyttä raportoitavaan sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukseen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki - palveluluokan 2901 tieto **kokonaisuudessaan ilman vähennyksiä**. Valtiovarainministeriö vähentää erikseen raportoidut kuntiin jäävät nettokustannukset rahoituslaskelmien valmistelun yhteydessä.

Raportointiin ei tule sisällyttää

- Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät palveluluokat (luokkien numerot 2700–2706) eivät siirry hyvinvointialueille, joten niitä ei tule sisällyttää raportointiin.
- Raportoitaviin tietoihin ei tule sisällyttää kunnan osuutta työmarkkinatuesta, joka kirjataan työllisyyden edistämisen luokalle 5553.
- Kuntiin jäävien palveluiden kustannuksia.

Tukipalveluiden kohdentaminen siirtyviin palveluluokkiin

Raportoitavien tietojen tulee sisältää myös siirtyviin palveluluokkiin sisältyvät sisäiset erät, jotka voi kohdentaa joko sisäisellä laskutuksella tai vyöryttämällä.

Tukipalveluita on eritelty tarkemmin AURA-käsikirjan liitteessä 5 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus (palveluluokan numero 5501 Tukipalvelut), ja niihin lukeutuvat muun muassa seuraavat palvelut:

- talous-, yleis- ja henkilöstöpalvelut
- ICT-palvelut
- ravitsemus- ja puhtaanapito palvelut
- työsuojelu, viestintä, ajoneuvokorjaamot yms.

Tilakustannukset

Palveluluokkiin kohdistuvat tilakustannukset kohdennetaan pääsääntöisesti sisäisen tai ulkoisen vuokran kautta. Tiloihin liittyvä sisäinen tai ulkoinen (esimerkiksi yhteistoimintaan liittyen pelastuslaitoksen tilavuokra) vuokratulo kirjataan palveluluokalle 5352 Tilapalvelut, eikä näitä tuloja tule kohdistaa palveluluokalta edelleen sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen palveluluokille.

Muuta huomioitavaa raportoinnissa:

Helsingin kaupungin tulee huomioida raportoinnissaan, että Helsingin Pelastuskoulun kustannukset eivät siirry hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Kuntien yleiset väestönsuojat ja niiden ylläpitokustannukset jäävät kuntiin.

Palveluluokkakohtainen raportointi Valtiokonttorille 31.5.2023

Tarkistathan, että 31.5.2023 mennessä Valtiokonttorille tehtävässä palveluluokkakohtaisessa raportoinnissa tulot ja kustannukset on kohdennettu palvelukuvausten mukaisesti. Tietojen oikeellisuuden varmistaminen on tärkeää, koska tilivuoden 2022 tilinpäätösten palveluluokkakohtaisia toteumatietoja tullaan käyttämään kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien nettokustannusten tarkastukseen. Kuntien on myös erittäin tärkeää testata tulevaa palveluluokkakohtaista KKTPP- eli kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöstietojen palveluluokkakohtaista raportointia, jotta 31.5.2023 mennessä raportoitava rahoituslaskelmien oikaisussa tarvittava tietopohja on mahdollisimman laadukas.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät palveluluokat (AURA-käsikirjan liite 5)

2120	Erittelemätön lastensuojelun sijaishuolto
2121	Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
2122	Lastensuojelun laitospalvelu
2123	Lastensuojelun perhehoito
2131	Lastensuojelun avohuolto
2180	Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut
2181	Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
2182	Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
2183	Kasvatus- ja perheneuvonta
2185	Ensi- ja turvakotipalvelu
2191	Perheoikeudelliset palvelut
2201	lääkkäiden laitospalvelu
2211	lääkkäiden tehostettu palveluasuminen
2230	Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut
2231	lääkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus (voimassa 31.12.2021)
2232	lääkkäiden palveluasuminen ja perhehoito
2233	Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu
2238	lääkkäiden sosiaalityö ja-ohjaus
2235	lääkkäiden kotihoito
2241	lääkkäiden muu kotona asumisen tukeminen
2325	Muiden kuin lapsiperheiden ja lääkkäiden kotihoito
2251	Vammaisten laitospalvelu
2261	Vammaisten tehostettu palveluasuminen
2280	Erittelemättömät vammaisten palvelut
2281	Henkilökohtainen apu
2282	Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut
2283	Vammaisten liikkumista tukeva palvelu
2284	Vammaisten perhehoito
2285	Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus ja päiväaikainen toiminta
2321	Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä lääkkäiden kotona asumisen tukeminen (voimassa 31.12.2021 asti)
2450	Erittelemätön perustason päihde- ja mielenterveystyö
2451	Päihdekuntoutujien asumispalvelu
2452	Päihdekuntoutujien laitoshoido

2453	Päihde- ja mielenterveys-ongelmaisten avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelu-kokonaisuus
2454	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu
2455	Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu
2530	Erittelemätön perusterveydenhuollon avohoito
2531	Kotisairaalahoido
2532	Kouluterveydenhuollon palvelut
2534	Opiskeluterveydenhuollon palvelut
2535	Perustason lääkinällinen avokuntoutus
2536	Perustason vastaanottopalvelut
2537	Työterveyshuolto
2538	Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
2540	Erittelemätön suun terveydenhuolto voimassa 31.12.2021 asti
2541	Suun terveydenhuollon erityistason palvelut voimassa 31.12.2021 asti
2542	Suun terveydenhuollon perustason palvelut voimassa 31.12.2021 asti
2545	Suun terveydenhuollon palvelut
2561	Perustason vuodeosastohoito
2600	Erittelemätön erikoissairaanhoito
2601	Aikuispsykiatrinen erikoissairaanhoito
2602	Somaattinen erikoissairaanhoito
2603	Ensihoitokeskus
2604	Ensihoitopalvelu
2605	Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikoissairaanhoito voimassa 31.12.2021 asti
2606	Lastenpsykiatrinen ja nuorisopsykiatrinen erikoissairaanhoito
2607	Ympärivuorokautiset päivystyspalvelut
2612	Somaattinen erikoissairaanhoito
2900	Erittelemätön sosiaali- ja terveystoiminta
2901	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki
2902	Sosiaalipäivystys
2903	Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus
2906	Sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut
2907	Työelämäosallisuutta tukevat palvelut
3456	Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut
4800	Erittelemätön pelastustoimi
4801	Pelastustoiminta ja muu pelastustoimen valmius

4802	Tulipalojen ja onnettomuuksien ehkäiseminen
4803	Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta
4804	Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta
5554	Kuntouttava työtoiminta